

SPECIALISTO (TEISMO PSICHOLOGO) ATLIEKAMOS FUNKCIJOS IR SPECIALIEJI REIKALAVIMAI

I. FUNKCIJOS

1. Darbuotojo pareigybei priskiriamos šios funkcijos:
  - 1.1. teismo pirmininko ar teisėjo pavedimu dalyvauti civilinio proceso metu (šeimos teisinių santykių bylose (dėl santuokos nutraukimo, vaiko gyvenamosios vietos nustatymo, vaiko globos ir kt.) ir kt.), išklausančią vaikų nuomones, atsižvelgiant į jų socialinę ar psichologinę brandą;
  - 1.2. teismo pirmininko ar teisėjo pavedimu dalyvauti baudžiamojo proceso (ikiteisminiame tyrime ir teismo procese) metu, padedant apklausti vaikus, atsižvelgiant į jų socialinę ar psichologinę brandą;
  - 1.3. teismo pirmininko ar teisėjo pavedimu ikiteisminio tyrimo metu dalyvauti įvairiuose ikiteisminio tyrimo veiksmuose, susijusiuose su vaikais: daiktinių įrodymų atpažinimo, parodymų vertinimo įvykio vietoje ir kt.;
  - 1.4. teismo pirmininko ar teisėjo pavedimu atlikti teisminiame procese išklausomų, apklausiamų vaikų raidos (pažintinių, emocinių, elgesio ir kt.) ypatumų, turinčių reikšmės kiekvienam teisminio proceso veiksmui atlikti, vertinimą, atsižvelgus į jau atliktus kitų kompetentingų institucijų vaiko raidos ypatumų įvertinimus;
  - 1.5. teismo pirmininko ar teisėjo pavedimu konsultuoti dėl vaiko poreikių, jo raidos ypatumų dalyvaujant jiems teisminiame procese, jų įstatyminius ar teisėtus atstovus, teisėjus bei kitus teisminio proceso dalyvius ir (ar) ikiteisminio tyrimo įstaigų subjektus, dėl apklausos specifikos teisminių procesų metu ir apklausos atlikimo taktikos - teisėjus ir (ar) ikiteisminio tyrimo įstaigų subjektus;
  - 1.6. rinkti ir kaupti informaciją, reikalingą teisminių procesų metu apklausiant vaikus, esant būtinybei bendradarbiaujant su kitomis kompetentingomis įstaigomis ir institucijomis;
  - 1.7. teikti išvadas, nuomones, paaiškinimus raštu ir (ar) žodžiu teisėjo pavestais klausimais, neviršijant specialisto kvalifikacijos ir (ar) kompetencijos;
  - 1.8. pagal kompetenciją rengti teismo veiklos dokumentus, metodines rekomendacijas dėl apklausų vykdymo, su jomis supažindinti kitų institucijų atstovus, tarp jų ir dalyvaujančius teisminiame procese;
  - 1.9. teismo pirmininko ar teismo kanclerio pavedimu konsultuoti teismo darbuotojus streso valdymo klausimais, pagal kompetenciją organizuoti mokymus;
  - 1.10. pagal kompetenciją dalyvauti darbo grupių, komisijų veikloje, psichologų profesinės priežiūros susitikimuose;
  - 1.11. vykdyti kitus teismo pirmininko, teismo kanclerio su teismo veikla susijusius pavedimus, kad būtų pasiekti teismo strateginiai tikslai.

II. SPECIALIEJI REIKALAVIMAI

2. Darbuotojas, einantis šias pareigas, turi atitikti šiuos specialiuosius reikalavimus:
  - 2.1. turėti socialinių mokslų studijų srities psichologijos krypties aukštąjį universitetinį išsilavinimą (bakaluro ir magistro arba universitetinių vientisųjų studijų magistro kvalifikacinis laipsnis arba Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka prilygintą aukštojo mokslo išsilavinimą, arba teisės aktų nustatyta tvarka pripažintą kaip lygiavertį užsienyje įgytą išsilavinimą);
  - 2.2. turėti vienerių metų psichologo praktinės veiklos su vaikais stažą arba vienerių metų darbo stažą teisėsaugos ar teisėtvarkos institucijose;
  - 2.3. gerai išmanyti ir turėti praktikos taikant Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius vaiko dalyvavimą teisminiuose procesuose;
  - 2.4. gerai išmanyti teisės psichologijos srities problematiką, įvykių rekonstrukcijos ir asmens atpažinimo psichologinius ypatumus, civilinio, baudžiamojo ir administracinio proceso psichologines charakteristikas;
  - 2.5. gebėti integruoti psichologijos, kriminologijos ir teisės žinias, psichologiniu lygmeniu analizuoti teisės taikymo ir teisės veikimo problemas;
  - 2.6. gebėti atlikti krizių intervenciją, taikyti krizių ir traumų įveikos metodus ir konkrečias technikas;
  - 2.7. gebėti atpažinti ir nustatyti vaikų poreikius bei juos pritaikyti teisminio proceso metu;

- 2.8. gebėti tinkamai atstovauti vaiko interesus;
- 2.9. gebėti efektyviai bendrauti su vaikais ir suaugusiais asmenimis, įskaitant vaikus ir asmenis, turinčius įvairius psichikos ir elgesio sutrikimus bei negalias, priklausančius skirtingoms sociokultūrinėms grupėms;
- 2.10. gebėti įvertinti vaiko raidos (pažintinius, elgesio, emocinius ir kt.) ypatumus, taikyti psichologinės diagnostikos metodus asmenybės įvertinimui;
- 2.11. gebėti parengti vaikus ir/ar jų įstatyminius atstovus apklausai;
- 2.12. gebėti padėti apklausti vaikus, išklausti vaikų nuomones;
- 2.13. gebėti nustatyti vaiko patiriamus sunkumus, galimus sutrikimus ir pasiūlyti tinkamą socialinių partnerių pagalbą;
- 2.14. laikytis Psichologų profesinės etikos kodekso reikalavimų;
- 2.15. gebėti valdyti, kaupti, sisteminti, apibendrinti informaciją, rengti pagrįstas psichologines išvadas;
- 2.16. sklandžiai dėstyti mintis raštu ir žodžiu, išmanyti dokumentų rengimo principus;
- 2.17. mokėti dirbti Microsoft Office programiniu paketu.